

Durmuş Hocaoğlu

Lizbon Antlaşması

ve

Gerçek Bir “Avrupa Birliği” Binâ Etmenin Güçlükleri: VI

Yeniçağ., “Analiz”., 07 Ocak 2008, Pazartesi., s.12
“Analiz” Sıra No: 611; 2008-002; Ocak-02

YENİÇAĞ

Evet; tekrar soralım: Avrupa Birliği demek, bir halklar/milletler ve devletler topluluğunu birtek halka/millete ve devlete dönüştürmek demek olduğuna göre, acaba bu hedefe varılması mümkün olabilecek mi? AB'nin Proje'de öngörülen hedefe varması, bu suâle verilecek cevâba bağlı: Bir “**Avrupa Halkı**”, bir “**Avrupa Milleti**”, bir “**Avrupa Devleti**” inşa edilebilir mi?

Ve yine aynı cevapla devam edelim: Külliyyen imkânsız değil elbet de; ne var ki fevkalâde müşkil bir mes'ele, çünkü şartlar Amerika'ya özenecek kadar müsâit değil.

İşte şimdi AB'nin elitleri tam da bu suâle verilecek cevapla sonu tâyin edilecek bir yol kavşağında durmaktalar.

Gerçekten de vaziyet kritik; çünkü herşeyin yolunda gittiğinin sanıldığı gül pembe bir ortamda, Avrupa Anayasası'nın, Avrupalıların çok yüksek nisbette verdiği yıkıcı “hayır” cevabı ile reddedilmesi, derin bir şok te'siri hâsıl etti; ancak ne var ki, aslında, böyle bir sonucun alâmetleri, 2005 referandumundan evvel de zuhur etmeye başlamış idi. Meselâ, daha 2003 yılında, Anayasa taslağının 20 Haziran'da Selanik toplantısında müzâkere edilmesinin arefesinde, William Rees-Mogg, *The Times*'da 26 Mayıs tarihinde yayınlanan ve, yeldir yepelek Selanik'e koşuşan zamanın başbakanı Tony Blair'i “*Tony Blair 'sıfır çekiyor.' Euro ve Avrupa anayasası gibi birbirinden ayrılmaz konuları ele alışı tam bir felaket. Tercihler konusunda asla açık sözlü olmadı, o tercihleri Britanya halkının önüne koymadı, Avrupalı ortaklarıyla hiç dürüstçe konuşmadı. Sonunda ortaya çıkardığı şey, öfkeli bir karmaşadan ve güven bunalımından ibaret.*” ifâdeleriyle açıkça hedef alarak giriş yaptığı “**Bağımsızlık Elden Gidiyor**” başlıklı yazısında, “**Her iki durumda da tercihler belli: Ya kendi kendini yönetmek ya da Avrupa yönetimini kabul etmek**” dedikten sonra, şöyle devam ediyordu [*Radikal.*, 02.06.2003]:

Anayasa konusunda da, birçok alanda (hukuk, dış ilişkiler, savunma, ekonomik politika, içişleri, göç, suç, sağlık, eğitim, çevre, sosyal güvenlik vs.) yönetimin kimin elinde olacağına karar vereceksiniz. Yönetimimizi Avrupa sisteminin emri altına mı sokacağız, yoksa kendi yönetim sistemimize bağlı kalmayı sürdüreceğiz miyiz? İşte soru bu.

....

Britanya, 20 Haziran'da Selanik'te yapılacak AB zirvesine sunulacak anayasa taslağını kabul ederse bağımsızlığını yitirir. **Üzerinde düzeltmeler yapılsa bile bu anayasa, ulusal yasaların üzerinde bir hukuk sistemi olan, ortak dış ilişkiler ve savunma siyasetine sahip ve sayısız yönetsel alanda yetkileri eline alan, tek bir Avrupa devleti yaratılmasını öngörüyor.** Böyle bir Avrupa, gücü bakımından bir dev, ama demokrasi bakımından bir cüce olacak. Düzeltmeler anayasayı bir parça daha demokratik hale getirebilir, fakat temel karakteri değişmez. **Bu anayasanın niyeti, bürokratik bir süper devlet yaratmak.**

....

Başbakan Britanya'nın bağımsızlığını unuttu./.../Blair, rıza gerektiğini de anlayamadı. Bir anayasa, halk ile onun hükümeti arasındaki anlaşmadır. Hiçbir anlaşma karşılıklı rıza olmaksızın geçerlilik kazanmaz; imzalanmadan veya onaylanmadan önce okunmalı, bilinmelidir. Ortada böyle bir rıza yok ve Blair bundan kaçınmakta ısrar ediyor.

...

Yeni anayasa halkın açık rızası olmaksızın, parlamento onaylasa bile, geçerlilik kazanamaz.

.....

Bu konuda daha keskin bir tarif için Locke'un sözlerine kulak verelim: **"Halkın, ister prens tarafından isterse yasa yapıcılar tarafından yabancı bir güce tabi kılınması, kesin olarak yasama yetkisinin el değiştirmesi ve hükümetin lağv edilmesidir. İnsanların topluma aidiyetinin özü, bütünsel, özgür, bağımsız, kendi yasalarıyla yönetilen bir yaşamdır; bunları başkalarına teslim ederseniz, böyle bir yaşamı da kaybetmiş olursunuz."**

Rıza yoksa, geçerli bir onay da yoktur. Geçerli bir onay yoksa, ulusal bir bağlayıcılık da yoktur.

Yazının nihâyetindeki şu kesin ve keskin ihtar ise, 2005 referandumlarının açık bir habercisi idi:

Britanyalılar hâlâ, 'bütünsel, özgür, bağımsız, kendi yasalarıyla yönetilen' bir toplum istiyor. 20 Haziran'da Selanik'te önerilecek şey, böyle bir toplum olmayacak.

*
**

İmdi, öyle görünüyor ki, Avrupalılar, Avrupa Birliği'nin bütün câzibelerine rağmen, hâlâ aynı kanâatteler: **'Bütünsel, özgür, bağımsız, kendi yasalarıyla yönetilen' bir toplum olarak kalmak!**

*
**

İşte, Lizbon Antlaşması, “**Bir ve Bütün Bir Avrupa İdeali**” ile, “**Bütünsel, özgür, bağımsız, kendi yasalarıyla yönetilen’ bir toplum olarak kalma**” irâdesini açıkça ızhar eden kamuoyu baskısı arasındaki dramatik gerginliği optimal bir tarzda izâle edebilme teşebbüsünden ibârettir.

Aslında Avrupa’nın elitleri, Antlaşma’nın referanduma götürülmemesinden de belli ki, ekseriyet itibâriyle hâlâ aynı fikirdedirler; ancak buna rağmen eski hâl muhâl olacak gibi görünüyor.

Pekâlâ bir de şunu soralım: Bütün bu ahvâl ve vaziyet tahtında, Türkiye’deki, Avrupalılardan daha fazla AB’ci, *sâdik AB köleleri* neler yazıp çiziyorlar, “fikir” diye?

Ben birşey göremedim henüz, ya siz?

